

Ali so stroški odpuščanja pomembni za poslovne cikle?

Nauki iz Bolgarije (1999–2018)

Aleksandar Vasilev

V uporabljenem modelu so stroški odpuščanja vključeni v realni poslovni cikel, dopolnjen s podrobnim državnim sektorjem. Model je umerjen na bolgarske podatke za obdobje po uvedbi valutnega odbora (1999–2018). Raziskujemo pomen takšnih trenj na trgu dela za ciklična nihanja v Bolgariji. Stroški odpuščanja zmanjšujejo zaposlitveno volatilitnost in procikličnost, kjer sta oba učinka v nasprotju s podatki. Drugih pomembnih učinkov stroškov odpuščanja na nihanje poslovnega cikla v Bolgariji nismo našli.

Gljučne besede: nihanja poslovnega cikla, trgi dela, stroški odpuščanja, Bolgarija

Klasifikacija JEL: E24, E32

Managing Global Transitions 20 (1): 3–17

Analiza ključnih kazalnikov uspešnosti ponudnikov storitve oskrbe z vodo v Gazi za doseganje 6. cilja trajnostnega razvoja po Združenih narodih

Khalil A. Elnamrouty in Ramez T. Al Madhoun

Članek obravnava vzroke za nestabilnost in nevzdržnost upravljanja s komunalnimi in odpadnimi vodami pri 25 ponudnikih storitev v Gazi v Palestini. Analiza ključnih kazalnikov uspešnosti upravljanja s komunalnimi in odpadnimi vodami v Gazi kaže resne pravne, finančne in operativne pomanjkljivosti, ki vplivajo na prizadevanja za doseganje 6. cilja trajnostnega razvoja, kot so ga opredelili Združeni narodi (SDG 6). Pomanjkljivosti vključujejo neustrezno načrtovanje, pomanjkanje obsežnih programov za krepitev zmogljivosti, zelo visoke ravni izgubljene vode in izkrivljanja v tarifnih strukturah skoraj vseh ponudnikov storitev, kjer je bila povprečna prodajna cena za m³ vode nižja od povprečnega stroška na m³ prodane vode. Poleg tega je bila raven učinkovitosti zbiranja zelo nizka, kar je ponudnikom storitev povzročilo resne težave z denarnim tokom. Študija je ugotovila pomanjkanje ali odsotnost točnih ali popolnih evidenc o pritožbah, zadovoljstvu in poizvedbah strank; to se jasno odraža v vedenju strank, povezanem z nenaklonjenostjo plačevanju računov in visoko ravno nezakonitih povezav.

Ključne besede: 6. cilj trajnostnega razvoja (SDG 6), ključni kazalniki uspešnosti, vodni sektor, ponudniki storitev, občine, Gaza, Palestina
Klasifikacija JEL: Q01, Q25, R25
Managing Global Transitions 20 (1): 19–42

Vpliv pandemije covid-19 na občutke vlagateljev: dokazi iz 12 izbranih velikih s turizmom povezanih podjetij

Helena Nemec Rudež

Da bi razumeli zaupanje vlagateljev in njegovo spremembo v turizmu, eni od panog, ki jih je pandemija najbolj prizadela, so v prispevku predstavljena gibanja cen delnic dvanajstih večjih družb v turistični industriji v prvem letu po izbruhu pandemije covid-19. Opazujemo enomesečni interval zaključnih cen, od 1. januarja 2020, tj. pred razglasitvijo pandemije, do 1. aprila 2021, z namenom ocene zaupanja vlagateljev. Primerjamo zaupanje vlagateljev med podjetji v različnih sektorjih turistične industrije. Sama pandemija med svojim potekom ni imela nedvoumnega vpliva na cene delnic, saj kaže, da so si nekatere opomogle v nekaj mesecih, druge pa ne, in to niti eno leto po izbruhu pandemije. Na podlagi enoletnih gibanj cen delnic po izbruhu smo opredelili tri skupine s turizmom povezanih podjetij.

Ključne besede: pandemija covid-19, s turizmom povezana podjetja, cena delnice, zaupanje vlagatelja
Klasifikacija JEL: D53, L83, D25
Managing Global Transitions 20 (1): 43–58

Globalne vrednostne verige in gospodarska nadgradnja v državah v razvoju

Kore Marc Guei in Ireen Choga

Pojav globalnih vrednostnih verig je državam omogočil specializiranje za proizvodnjo specifičnih vložkov (vmesno blago in končno blago), kar neposredno vpliva na produktivnost. Prispevek raziskuje vpliv globalnih vrednostnih verig na gospodarsko nadgradnjo gospodarstev v razvoju. Konkretno se naša analiza nanaša na učinek tuje dodane vrednosti v bruto izvozu na domačo dodano vrednost bruto izvoza (gospodarska nadgradnja), ki vključuje dodano vrednost, ki izhaja iz vseh industrij države izvoznice, za njihove trgovinske partnerje. Vzorec zajema 50 držav (22 držav v razvoju in 28 razvitih držav) v obdobju 2005–2015. Uporabimo tako združeno metodo najmanjših kvadratov (pooled OLS) kot tudi generalizirano metodo trenutkov (GMM). K literaturi prispevamo z razlikovanjem med trgovinskimi tokovi iz gospodarstev v razvoju (jug–jug) in razvitih gospodarstev (jug–sever). Rezultati kažejo

na pozitivno povezavo med sodelovanjem globalnih vrednostnih verig in gospodarsko nadgradnjo, pri čemer je učinek močnejši v primeru povezovanja jug–sever. Nadalje, rezultati podpirajo stališče, da ima lahko razvoj infrastrukture ključno vlogo pri podpiranju gospodarskega razvoja gospodarstev v razvoju. BDP na prebivalca, inovacije in institucionalna kakovost lahko spodbujajo gospodarsko nadgradnjo, čeravno se njihovi učinki razlikujejo glede na trgovinske tokove.

Ključne besede: izvoz, nadgradnja, globalne vrednostne verige

Klasifikacija JEL: F00, F10, F13

Managing Global Transitions 20 (1): 59–78